

Rondje Groen

W. Andelaar

Als geen andere plaats leent Noordwijk zich voor een rondje strand en duin. Met de vuurtoren als middelpunt iets oppikken van wat de natuur te bieden heeft.

Als een vis in het water zegt het spreekwoord. Water, de zee, wordt vaak in één adem genoemd met vis. De kustdorpen, ook Noordwijk, leefden vroeger van deze vis. Ook al werd die wel eens duur betaald.

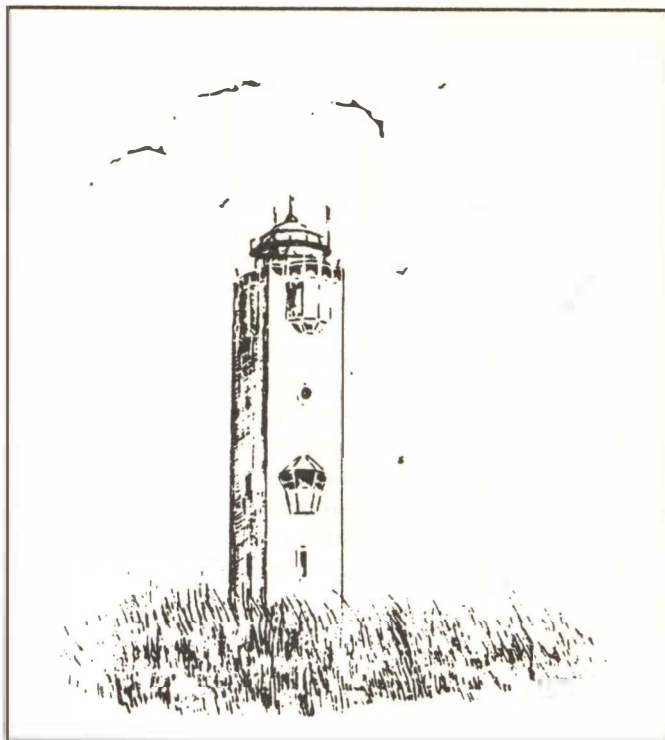
Toch leven er meer dieren in de zee. Natuurlijk allerlei lagere diersoorten zoals schelpdieren en kwalen, maar ook zoogdieren. Niet zo veel, dat geef ik toe, maar bijvoorbeeld de Zeehond is nog steeds in de Noordzee aanwezig. Er gaat ook geen jaar voorbij of er wordt wel een Zeehond op het Noordwijkse strand gevonden. Soms een heel jong dier, een zogenaamde huiler, die ma is kwijt geraakt. Ook wel dieren die niet in orde zijn en uiteindelijk bij Lenie 't Hart in Pieterburen terecht komen.

Toch wil ik het niet over deze zoogdieren hebben, het gaat mij om de walvissen. Ook van deze beesten zwemmen exemplaren van verschillende soorten in de Noordzee rond. Veel minder dan vroeger, dat is waar. De tijd dat je op een mooie zomeravond op de boulevard naar tuimelende Bruinvissen aan de horizon kon kijken is voorbij. Toch lijkt het er op dat ze wat terugkomen in de Noordzee. Ze worden wat meer gezien en... wat minder plezierig, ze spoelen ook weer wat meer aan.

Tot in de vijftiger jaren was een aangespoelde Bruinvis op het strand heel gewoon. Als je een fikse strandwandeling maakte vond je er altijd wel één. Dat gebeurde de laatste tijd vrijwel niet meer maar dit voorjaar kwam er weer een dode Bruinvis op het strand terecht. Recht voor het dorp, wat je noemt in de armen van ons aller Marjolein van der Jagt. Het betrof een volwassen exemplaar.

Je vraagt je altijd af wat de reden is van de dood van deze dieren. Bruinvissen kunnen vrij oud worden dus der dagen zat zullen ze allen wel niet geweest zijn. Soms kan men bij het ontleden vaststellen dat een dier aan een bepaalde ziekte leed, vaak echter blijft het een mysterie.

Overigens spoelden in vroeger jaren niet alleen Bruinvissen aan. Ook Tuimelaars, verschillende soorten Dolfijnen, Orca's en Potvissen verdaagden in Noordwijk aan lager wal. Voor deze laatste reuzen, ze waren

ongeveer 60 voet lang, moeten we wel wat verder terug in de tijd. Zowel in 1614 als in 1629 spoelde er een dode Potvis in Noordwijk aan. Het was zo bijzonder dat er van deze strandingen prenten werden gemaakt. Daarop is te zien dat zo'n aangespoeld beest haast een volksvermaak was.

Al deze informatie was dit voorjaar te vinden in het Teylers museum in Haarlem. Daar was een expositie ingericht met de toepasselijke naam: "Op het strand geworpen". De komst van Pestvogels in de winter werd in vroeger jaren gezien als een teken van komende ziekten. De vogels hebben er hun naam nog aan te danken. Het aanspoelen van zo'n geweldig dier als een Potvis moest, dacht men, iets te betekenen hebben. De walvis zou wel gezond zijn om iets aan te duiden. Iets dat nog komen moest en meestal minder prettig was. Wij lachen daar nu een beetje om, om die bijgelovigheid. Wij zijn rationeel. We denken wel dat we alles wel weten van wat zich in de natuur afspeelt, maar is dat ook zo? Als we eerlijk zijn moeten we als mensen zeggen dat we niet meer dan een tipje van de sluier hebben opgelicht.

Dat is dan ook het aardige van het natuurborsen. Je hoopt nog eens te zien wat die sluier verborgen houdt.

